Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (judecător M.Scripliuc)
Dosarul nr.2ac-21/2024 (nr.2-23019698-03-2ac-19022024)

CURTEA DE APEL BĂLŢI
Colegiul Civil şi de Contencios administrativ
D E C I Z I E

4 iunie 2024 **mun. Bălţi**

Instanţa compusă din:
Preşedintele ședinței, judecător Elena Grumeza
Judecătorii Natalia Chircu, Dumitru Corolevschi
Grefier Cristina Țurcanu

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de avocatul Buciuceanu Sergiu în interesele SRL „Cozăşteanul" împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 4 decembrie 2023, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Mărculești-Combi" către SRL „Cozăşteanul" privind încasarea dobânzii de întârziere,-

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 08 februarie 2023, SA „Mărculești-Combi" s-a adresat cu chemare de chemare în judecată către SRL „Cozăşteanul" cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 31 ianuarie 2020 SRL „Cozăşteanul", în calitate de beneficiar, a recepționat de la SA „Mărculești-Combi", în calitate de furnizor, serviciile de elevator în valoare de 23 071,74 lei, conform facturii fiscale nr.IV127493 din 31 ianuarie 2020. La 27 decembrie 2020 în rezultatul litigiului judiciar derulat între reclamant și pârât Judecătoria Bălți sediul Sîngerei a admis încasarea din contul lui SRL „Cozăşteanul" în beneficiul SA „Mărculești-Combi" suma de 23 071,74 lei cu titlu de creanță scadentă în temeiul facturii nr. IV127493 din 31 ianuarie 2020.

Totodată a specificat că la 10 ianuarie 2023 a solicitat pârâtului prin cerere prealabilă achitarea benevolă a sumei de 23 071,74 lei cu titlul de creanță comercială, precum și a dobânzii de întârziere calculate pentru perioada de întârziere, inclusiv până la etapa recepționării cererii prealabile, însă SRL „Cozăşteanul" nu a achitat plata pentru serviciile sus menționate, manifestând o atitudine contrar principiului de bună credință.

La fel, a invocat că, începând cu data de 02 martie 2020 și până la moment SRL „Cozăşteanul” se folosește de sursele financiare care urmau a fi achitate în contul reclamantei în timpul legal prevăzut, pentru serviciile de care a beneficiat, respectiv realizându-se o îmbogățire nejustificată. Astfel, de la 02 martie 2020 și până la etapa actuală SRL „Cozăşteanul” ar urma să achite reclamantului o dobândă de întârziere în sumă de 10816,70 lei.

În drept, pretențiile și le întemeiază pe dispozițiile art.501, 776, 858, 942,1979 Cod civil.

Solicită SA „Mărculești-Combi încasarea de la SRL „Cozăşteanul” a dobânzii de întârziere în mărime de 10816,70 lei, a cheltuielilor pentru taxa de stat în sumă de 326,00 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 4 decembrie 2023 acțiunea civilă s-a admis parțial; s-a încasat de la SRL „Cozăşteanul” în beneficiul SA „Mărculești-Combi” dobânda de întârziere în mărime de 10237 lei și cheltuieli pentru taxa de stat în mărime de 307,11 lei. În rest, pretențiile s-au respins.

Solicitarea apelantului:

La 26 decembrie 2023 avocatul Buciuceanu Sergiu în interesele SRL „Cozăşteanul” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 4 decembrie 2023, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie respinsă integral.

Argumentele părților:

În motivarea apelului a indicat că la 23 august 2021 reprezentantul SA „Mărculeşti-Combi”- avocatul Chitic Vitali a depus cererea de chemare în judecată contra SRL „Cozăşteanul” în baza contractului nr.71 din 15.01.2020, factura fiscală seria IV 7127493 din 31.01.2020 şi actului nr.AB00000036 din 31.01.2020, solicitând achitarea datoriei în sumă de 23 071,74 lei, a penalității în sumă de 100 000.00 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000,00 lei, şi a taxei de stat în sumă de 3692,15 lei.

În cadrul ședințelor de judecată SA „Mărculeşti-Combi” şi-a concretizat pretențiile în sensul diminuării penalităților la suma de la suma de 100 000,00 lei la suma de 23 071,24 lei. Prin hotărârea Judecătoria Bălţi sediul Sîngerei din 27 decembrie 2022 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat de la SRL „Cozăşteanul” în beneficiul SA „Mărculeşti Combi” datoria în baza facturii fiscale seria LV7127493 din 31.01.2020 în mărime de 23 071,74 lei, a taxei de stat în mărime de 692,15 lei şi cheltuielile legate de asistență juridică în mărime de 1000 lei, în total suma de 24 763,89 lei, în rest, pretențiile s-au respins.

Consideră că procesul civil în prezenta cauză urmează a fi încetat în temeiul dispozițiilor art.265 lit.b) Cod de procedură civilă, deoarece într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect şi pe aceleași temeiuri s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune sau cu confirmarea tranzacției dintre părți.

Mai mult ca atât, la 25 ianuarie 2023, în baza Ordinului de plată nr.2200032219 SRL „Cozăşteanul" a transferat în baza hotărârii Judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei, din 27 decembrie 2022, pe contul SA „Mărculeşti-Combi" suma adjudecată integral de 24763,80 lei.

Poziția părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată reprezentantul apelantului SRL „Cozășteanul", avocatul Buciuceanu Sergiu a solicitat admiterea apelului, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie respinsă.

Reprezentantul intimatului SA „Mărculești Combi", legal citat, contra semnătură în avizul de recepție, în ședința de judecată nu s-a prezentat și n-a comunicat motivele neprezenții.

Dispozițiile art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă statuează că, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

În consecință, instanța de apel consideră posibilă examinarea cauzei în lipsa intimatului, fiind respectată procedura de citare.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a respinge apelul, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel reține că, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la 04 decembrie 2023 /f.d.117/, iar apelul a fost declarat la 26 decembrie 2023 /f.d.123/, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

Potrivit art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

Actele cauzei certifică faptul că, la 08.02.2023, SA „Mărculești-Combi" s-a adresat cu chemare de chemare în judecată către SRL „Cozășteanul", solicitând încasarea

dobânzii de întârziere în mărime de 10 816,70 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 326 lei. /f.d.4/

Fiind investită cu judecarea fondului cauzei, prima instanță, prin hotărârea adoptată la 04.12.2023, a admis parțial cerere de chemare în judecată, încasând de la SRL „Cozăsteanul" în beneficiul SA „Mărculești-Combi" a dobânzii de întârziere în mărime de 10237 lei și cheltuieli pentru taxa de stat în mărime de 307,11 lei. În rest, pretențiile s-au respins. /f.d.117/

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, în termen legal, SRL „Cozăsteanul" a contestat-o cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1, 2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuează că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alți participanți la proces.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În conformitate cu dispozițiile art.15 alin.1 Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar, potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Probatoriul cauzei denotă faptul că, potrivit facturii fiscale seria nr.IV127493 din 31 ianuarie 2020, SA „Mărculești-Combi" a executat servicii de elevator în beneficiul SRL „Cozăsteanul", în valoare totală de 23071,74 lei. /f.d.10/

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 27 decembrie 2022 s-a admis parțial acțiunea depusă de SA „Mărculești-Combi" către SRL „Cozăsteanul" cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, s-a dispus încasarea din contul SRL „Cozăsteanul" în beneficiul lui SA „Mărculești-Combi" a datoriei în mărime de 23 071,74 lei în temeiul facturii nr.IV127493 din 31 ianuarie 2020, a taxei de stat în mărime de 692,15 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 1000 lei. În rest, acțiunea s-a respins. /f.d.7/

Ulterior, la 10 ianuarie 2023, în adresa SRL „Cozăsteanul" a fost expediată o cerere de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, recepționată de ultima la 16 ianuarie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar /f.d.8 verso/, prin care SA „Mărculești-Combi" a solicitat achitarea benevolă a datoriei, precum și a dobânzii de întârziere pentru neachitarea în termen a datoriei începând cu 31.01.2020 și până la data recepționării cererii prealabile. /f.d.8/

Prin aceeași cerere SA „Mărculești-Combi" a solicitat încasarea din contul SRL „Cozăsteanul" a dobânzii de întârziere pentru neachitarea în termen a datoriei conform facturii fiscale în mărime de 10816,70 lei, calculată pentru perioada 02.03.2020 – 03.02.2023.

Conform prevederilor art.9 alin.(1) Codul civil, drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi şi obligații civile, pornind de la principiile legislației civile.

Aderent alin.(2) lit.a) al aceluiași articol prevede că, drepturile şi obligațiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

Art.10 alin.(1) din Codul civil relevă că, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu

bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

În conformitate cu art.774 alin.(1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art.775 alin.(1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării şi stingerii obligației.

Potrivit art.776 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Astfel, reieșind din pretențiile acțiunii Colegiul civil va reține prevederile art.942 alin.(1) din Codul Civil care statuează că, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

Alin.(2) al aceluiași articol învederează că, rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Conform art.874 alin.(1) Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Reieșind din actele învederate supra în coroborarea cu materialele cauzei, Colegiul civil conchide că instanța de fond corect a reținut că SRL „Cozăsteanul” a admis o datorie față de SA „Mărculești-Combi” în baza facturii fiscale seria/nr. IV127493 din 31.01.2020 în mărime de 23071,74 lei, fapt constatat prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 27 decembrie 2022, iar potrivit art.123 alin. (2) CPC, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sânt obligatorii pentru instanța care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Relevant este și faptul, că SA „Mărculești-Combi” prin cererea prealabilă privind soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară a solicitat SRL „Cozăsteanu” achitarea benevolă a datoriei, precum și a dobânzii de întârziere pentru neachitarea în termen a

acesteia începând cu 31.01.2020 și până la data recepționării cererii prealabile, care a fost recepționată de SRL „Cozăsteanul” la 16.01.2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar. /f.d.8 verso/

La rândul său, Colegiul civil remarcă faptul că, deși SRL „Cozăsteanul” a achitat în beneficiul SA „Mărculești-Combi” suma de 24 763,89 lei, încasată prin hotărârea din 27.12.2022 conform ordinului de plată nr.2200032219 din 25.01.2023, totuși SRL „Cozăsteanul” a fost pusă în întârziere la data de 02.03.2020 pentru neexecutarea în termen de 30 de zile de la data primirii de către debitor a facturii de plată, drept urmare, instanța de fond corect a admis parțial pretenția SA „Mărculești-Combi” încasând din contul pârâtei în beneficiul reclamantei suma de 10 237, 00 lei cu titlu de dobândă de întârziere, calculată pentru perioada din 02.03.2020 – 25.01.2023, conform calculului dobânzii de întârziere, în temeiul prevederilor art.942 alin.(2) Cod civil. /f.d.6/

Referitor la alegația apelantului precum că prezentul litigiu urmează a fi încetat, deoarece este identic celui soluționat prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 27.12.2022, Colegiul civil o va respinge deoarece în speța anterioară s-a soluționat stingerea obligației rezultate din factura fiscală nr.IV127493 din 31.01.2020, iar în actualul litigiu s-a soluționat chestiunea privind încasarea dobânzii de întârziere, ca urmare a neexecutării obligației de plată a facturii fiscale în termenul legal stabilit de 30 zile, așa cum prevede art.861 al.2) Cod Civil, datoria fiind achitată abia la 25 ianuarie 2023, respectiv SA „Mărculești-Combi” este îndreptățit de a solicita dobânda de întârziere în cazul în care debitorul nu restituie în termen datoria, fapt expres prevăzut de art.942 al.(1) Cod civil.

În acest sens urmează a evidenția că dobânda prevăzută la art.942 Cod civil, reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine.

Referitor la cheltuielile de judecată instanța de apel va reține prevederile art.82 CPC care statuează că, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Reieșind din faptul că SA „Mărculești-Combi” la depunerea acțiunii a achitat taxa de stat în cuantum de 326 lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare nr.884 din 31 ianuarie 2023 /f.d.3/, iar acțiunea a fost admisă parțial, Colegiul civil conchide că instanța

de fond corect a încasat de la SRL „Cozăşteanul” în beneficiul SA „Mărculeşti-Combi” suma de 307,11 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Din considerentele menționate şi având în vedere faptul, că hotărârea primei instanțe este legală şi întemeiată, Completul de judecată al Curții de Apel Bălți ajunge la concluzia de a respinge apelul şi a menține hotărârea primei instanțe.

Potrivit art.429 alin.1, art.434 alin.1 Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât şi hotărârile pronunțate de curțile de apel. Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, -

decide:

Respinge apelul declarat de avocatul Buciuceanu Sergiu în interesele SRL „Cozăşteanul”.

Menține hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 4 decembrie 2023, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Mărculeşti-Combi” către SRL „Cozăşteanul” privind încasarea dobânzii de întârziere.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președinta ședinței, judecătoarea **Elena Grumeza**

Judecătorii **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**